

ставки, това, което прави следъ края на Кримската война и Г. С. Раковски, когато работи надъ стиховетъ и надъ историческитъ записки въ своя Горски пжтникъ (1856—1857). Селимински изпитва нужда да даде на народа си своята нова „политическа изповѣдь“, следъ оная отъ 1843 г., толкова повече, че сега има разширенъ опитъ и по-голѣми основания за проповѣдята си. Но, докато първата е била съвсемъ кратка програма и интименъ сърдеченъ повикъ, тая се превръща, подъ перото на упражнения писателъ, въ обстоенъ исторически трактатъ, гдето влизатъ и нѣкои автобиографски съобщения. Пише той, разбира се на гръцки, понеже само на този езикъ би могълъ да разгъне знанията и стилнитъ си похвати, подобно на Априлова, вдъхновителя си отъ атинския периодъ. Въ този „Исторически споменъ“ — който, за жалость, остава дълго време само ръкописъ въ архива му — Селимински очертава, въз основа на лични спомени и на всѣкакви документи и справки въ историческата литература, [българскитъ превратни сждбини отъ падането на България подъ робство до новото движение за права и свободи, при което често има случай да изнася и своитъ собствени патила, като поучителенъ примѣръ къмъ общата картина на народни страдания, особено въ втората четвъртъ на XIX вѣкъ. Стрелитъ му сж насочени, както не може и иначе, предимно срещу гръцкото духовенство, чиито систематични усилия за морално и икономическо подчинение на българския народъ сж предметъ на ядовитъ сарказъмъ. Вѣрни исторически наблюдения и заключения на единъ висококултуренъ съвременникъ и полемични изобличения на единъ горещъ патриотъ се съчетаватъ най-естествено въ това изложение, което като мемоаръ или памфлетъ не ще престане никога да бжда твърде важенъ изворъ за проучване на българското възраждане.

Колкото далечъ е Селимински отъ всѣка писателска суета, въпрѣки несъмненитъ си дарби, — и доказателство за това е, че той не печата приживе съчинението си, — толкова чуждо му е и преднамѣреното пристрастие. Неговата дълбоко правдива природа не би търпѣла каквато и да била неистина, каквато и да била подправка на обективно установенитъ факти. Но все тъй вѣрно е, че той мисли и пише като човѣкъ, който догонва една практическа цель съ историята си и който не прощава на провиненитъ срещу свещенитъ за